

[Domov](#) > ... > [Vaše Pravice](#) > [Obdolženci V Kazenskem Postopku](#) > [Moje pravice med preiskovanjem kaznivega dejanja](#)

Moje pravice med preiskovanjem kaznivega dejanja

A. Sem tuj/-a državljan/-ka. Ali to vpliva na preiskavo?

Ne.

B. Katere so faze preiskave?

i. Faza zbiranja dokazov / pristojnosti preiskovalcev

Vsak preiskovalec lahko od katere koli osebe, za katero upravičeno domneva, da pozna dejstva ali okoliščine kaznivega dejanja, ki ga preiskuje, zahteva, naj se ob določenem času zgleda na določenem kraju (če je taka zahteva razumna) zaradi zaslišanja in predložitve izjave v zvezi s takim kaznivim dejanjem.

ii. Policijsko pridržanje

- Oseba, ki ji je bila odvzeta prostost in je pridržana, ima pravico zahtevati, naj se njej ali njenemu zagovorniku v ustreznem času zagotovi dostop do bistvenih dokumentov tožilstva, ki so pomembni za zadevo ter nujni za učinkovito izpodbijanje zakonitosti odvzema prostosti in pridržanja.
- Izraz «bistveni dokumenti» pomeni izvod odredbe o odvzemu prostosti in pridržanju ter izvod zahteve in zaprisežene izjave, na podlagi katere je bila odredba izdana.
- Če se sodnik prepriča, da preiskava o storitvi kaznivega dejanja, zaradi katerega je bila osebi odvzeta prostost, še ni zaključena, lahko na zahtevo policista s činom glavnega inšpektorja ali višjim činom po zakonu, tudi kadar ni pristojen za obravnavo kaznivega dejanja, v zvezi s katerim se opravlja zaslišanje, po potrebi odredi, da oseba, ki ji je bila odvzeta prostost, ostane v policijskem pridržanju za največ osem dni, vsekakor pa dokler sodišče meni, da je to ustrezno, pri čemer se dan po izdaji odredbe o policijskem pridržanju šteje za prvi dan policijskega pridržanja.

iii. Zaslišanje

- Preiskovalec lahko zabeleži vsako izjavo osebe, ki je zaslišana; nato se izjava osebi prebere in ta jo podpiše, če je nepismena, pa nanjo doda razpoznaven znak. Če oseba to zavrne, preiskovalec zavrnitev zabeleži na koncu zapisane izjave, pri čemer navede tudi razlog za zavrnitev, če je ta preverjen, nato pa zapisano izjavo podpiše sam.
- Vsaka taka izjava (če se dokaže, da je bila dana prostovoljno) se šteje za dokaz v vsakem kazenskem postopku zoper osebo, ki jo je dala.
- Kdor se brez utemeljenega razloga ne udeleži zaslišanja na datum in v kraju, ki ju določi preiskovalec, zagreši kaznivo dejanje, za katero je zagrožena zaporna kazen do enega leta ali denarna kazen, ki ne presega tisoč funtov, ali obe zgoraj navedeni kazni hkrati.
- Če preiskovalec med preiskavo kaznivega dejanja meni, da je določen dokument potreben ali zaželen v preiskavi, lahko izda pisno odredbo, naslovljeno na osebo, ki ima tak dokument – ali za katero se domneva, da ga ima – v posesti ali pod nadzorom, in zahteva, naj navedena oseba predloži navedeni dokument ob času in na kraju, ki sta razumno opredeljena v odredbi. Šteje se, da je oseba, na katero je naslovljena pisna odredba o predložitvi dokumenta, to obveznost izpolnila, če poskrbi za predložitev dokumenta, ne da bi ga morala osebno predložiti.
- Kdor brez utemeljenega razloga ne predloži dokumenta na podlagi zadevne odredbe v skladu s tem členom, zagreši kaznivo dejanje, za katero je zagrožena zaporna kazen do treh let ali denarna kazen, ki ne presega

tisoč petsto funtov, ali obe zgoraj navedeni kazni hkrati.

iv. Pripor

Sodišče lahko po svoji presoji odloži vsako zadevo, ki jo obravnava, in na podlagi takega odloga bodisi izpusti obdolženega pod pogoji, za katere meni, da so razumni, ali mu odredi pripor za čas trajanja sojenja.

C. Katere pravice imam med preiskavo?

i. Katere pravice imam v zvezi s tolmačenjem in prevajanjem?

Osumljenci, ki ne razumejo jezika policije ali drugega

pristojnega organa, so upravičeni do brezplačne pomoči tolmača. Tolmač

lahko osumljencu pomaga pri komunikaciji z zagovornikom in mora varovati zaupnost vsebine take komunikacije. Poleg tega ima osumljenec naslednje pravice:

- Če policist, ki osumljencu odvzame prostost zunaj policijske postaje, ne govori jezika, ki ga osumljenec razume, da bi ga lahko obvestil o dogajanju, ali če za to nima potrebnih sredstev zunaj policijske postaje, policist o tem obvesti preiskovalca, ki takoj, vsekakor pa še pred začetkom preiskave, uredi ustrezno obveščanje osumljenca.
- Če osumljenec s svojim izbranim zagovornikom ne more komunicirati v jeziku, ki ga razume, je lahko na zahtevo zagovornika med razgovorom navzoč tolmač ali druga oseba, da lahko zagovornik komunicira z osumljencem v jeziku, ki ga ta razume.
- Poleg tega velja, da če osumljenec ne more komunicirati z zdravnikom v jeziku, ki ga razume, je lahko pri zdravniškem pregledu, zdravljenju in nadaljnjem spremljanju navzoč tolmač ali druga oseba, da lahko zdravnik komunicira z osumljencem v jeziku, ki ga ta razume.
- Poleg tega ima osumljenec pravico do brezplačnega prevoda vseh bistvenih dokumentov (odredba o odvzemu prostosti in/ali pridržanju, obtožnica, vse sodne odločbe in odredbe, izdane v postopku, ter vsi drugi dokumenti, za katere pristojni organ meni, da so bistveni). V nekaterih primerih se lahko zagotovi tolmačenje in/ali ustni povzetek bistvenih dokumentov.

ii. Katere pravice imam v zvezi z obveščanjem in vpogledom v spis?

Ob odvzemu prostosti in pridržanju ima osumljenec ali njegov zagovornik pravico do vpogleda v bistvene dokumente (izvod odredbe o odvzemu prostosti in pridržanju, izvod zahteve in zaprisežene izjave, na podlagi katere je bila odredba izdana), ki jih potrebuje za izpodbijanje zakonitosti odvzema prostosti osumljencu ali njegovega pridržanja. Če zadevo obravnava sodišče, ima osumljenec ali njegov zagovornik pravico do vpogleda v pričanja in dokumente, pridobljene med preiskavo zadeve, ki se nanašajo na obravnavano kaznivo dejanje.

iii. Katere pravice imam v zvezi z dostopom do zagovornika in obveščanjem tretje osebe o svojem položaju?

Pravica do dostopa do zagovornika

Osumljenci imajo pravico do zaupnega pogovora z zagovornikom. Zagovornik je neodvisen od policije, ki pa lahko osumljencu pomaga pri iskanju zagovornika.

Osumljenci imajo po zakonu tudi naslednje pravice:

- Takoj po odvzemu prostosti in brez nepotrebnega odlašanja imajo pravico, da po telefonu sami pokličejo zagovornika po svoji izbiri, ne da bi bila navzoča druga oseba.
Pravico do dostopa do zagovornika imajo v naslednjih primerih, odvisno od tega, kaj nastopi prej:

(a) pred zaslišanjem na policiji ali pred preiskavo s strani katerega koli drugega pristojnega organa;

(b) dovolj zgodaj, preden so privedeni pred sodišče;

(c) med preiskavo ali zbiranjem dokazov, ki ga izvaja policija ali kateri koli drug pristojni organ;

(d) brez nepotrebne odlašanja takoj po odvzemu prostosti.

- Pravica do dostopa do zagovornika vključuje naslednje pravice:

(a) pravico do zasebnega srečanja in stika z zagovornikom, ki osebo zastopa, in sicer kadar koli;

(b) pravico zahtevati navzočnost in sodelovanje zagovornika med zaslišanjem, da ta lahko zagotovi pojasnila glede poteka postopka in da lahko svetuje o procesnih pravicah v zvezi z zaslišanjem;

(c) pravico zahtevati navzočnost zagovornika med preiskavo ali zbiranjem dokazov, če je osumljenec upravičen do navzočnosti zagovornika med zadevnim zaslišanjem.

Policija upošteva zaupnost komunikacij med osumljencem in njegovim zagovornikom med sestanki, v korespondenci, med telefonskimi pogovori in v okviru vseh drugih dovoljenih oblik komunikacije med osumljenci in njihovimi zagovorniki.

- Vsekakor se osumljencu takoj po odvzemu prostosti ali, če mu je prostost odvzeta zunaj policijske postaje, takoj po vstopu na policijsko postajo da na voljo seznam imen in telefonskih števil vseh odvetnikov, ki so vpisani v «poklicni register odvetnikov».
- Med policijskim pridržanjem imajo osumljenci pravico, da se zaradi priprave svoje obrambe kadar koli zaupno sestanejo s svojim zagovornikom v centru za pridržanje, v katerem so nastanjeni, in sicer v posebnem, temu namenjenem prostoru, kjer jih ne more videti ali slišati noben policist; prav tako imajo med razgovorom pravico prejeti zaupna pisna ali ustna navodila svojega zagovornika.
- Če oseba ne želi, da jo zastopa zagovornik, o tem pisno obvesti vodjo centra za pridržanje, tako da izpolni ustrezni obrazec. Poleg tega je oseba poučena, da lahko odpoved pravici do zagovornika vpliva na učinkovitost njene obrambe.
- Če je oseba mlajša od 18 let, mora zaslišanje potekati v navzočnosti njenega zagovornika. Poleg tega imajo starši ali skrbniki mladoletne osebe pravico biti navzoči med razgovori mladoletnika z zagovornikom.
- Če oseba zaradi duševne pomanjkljivosti ali fizične invalidnosti ne more uresničevati svoje pravice do stika z zagovornikom brez pomoči druge osebe, lahko osumljenec to pravico uresničuje ob pomoči in/ali v navzočnosti uradne osebe državne zdravstvene in/ali socialne službe, ki se osumljencu zagotovi takoj, ko je to mogoče po odvzemu prostosti. Dalje, če osumljenec zaradi duševne pomanjkljivosti ne razume svojih pravic, je zaslišan v navzočnosti zagovornika.

Začasna izjema od uresničevanja pravice do dostopa do zagovornika

Začasna izjema od uresničevanja pravice osumljenca, da se mu po odvzemu prostosti brez nepotrebne odlašanja zagotovi zagovornik, je dovoljena v izjemnih okoliščinah in le v predhodnem postopku, kadar zaradi geografske oddaljenosti ni mogoče zagotoviti uresničevanja pravice do dostopa do zagovornika.

- Poleg tega je v predhodnem postopku v izjemnih okoliščinah dovoljena začasna izjema od uresničevanja pravice do dostopa do zagovornika, kadar je to upravičeno zaradi posebnih okoliščin zadeve in če gre za enega od naslednjih nujnih razlogov:

(i) kadar je treba nujno preprečiti resne škodljive posledice za življenje, svobodo ali telesno celovitost osebe;

(ii) kadar mora policija nujno takoj ukrepati, da se prepreči resna škoda za kazenski postopek.

- Vendar pa morajo biti zgoraj navedene začasne izjeme:

(i) sorazmerne in ne smejo presegati tega, kar je nujno;

(ii) strogo časovno omejene;

(iii) ne smejo temeljiti zgolj na vrsti ali teži domnevnega kaznivega dejanja in

(iv) ne smejo kršiti na splošno poštene narave postopka.

- Če osumljencu ni dovoljeno uresničevati pravic do:

(i) stika z zagovornikom brez nepotrebne odlašanja takoj po odvzemu prostosti;

(ii) osebnega srečanja in komunikacije z zagovornikom ter

(iii) navzočnosti in sodelovanja zagovornika med zaslišanjem in preiskavo ali zbiranjem dokazov, lahko ob prvem naroku pred sodiščem ali na datum prve obravnave zadeve pred sodiščem od sodišča zahteva, naj prouči razloge, zakaj mu ni bilo dovoljeno uresničevati takih pravic.

Obveščanje tretje osebe o odvzemu prostosti ali pridržanju / obveščanje vašega konzulata ali veleposlaništva

Ob odvzemu prostosti ali pridržanju osumljenec obvesti policijo, ali želi koga sam po telefonu obvestiti o svojem pridržanju, npr. družinskega člana ali delodajalca. V nekaterih primerih se lahko pravica do obveščanja druge osebe o pridržanju začasno omeji. V takem primeru osebo o tem obvesti policija.

Tujci policijo obvestijo, ali želijo sami po telefonu obvestiti konzularno predstavništvo ali veleposlaništvo svoje države. Poleg tega policijo obvestijo, ali želijo stopiti v stik z uradnikom konzularnega predstavništva ali veleposlaništva svoje države. Pri tem je oseba obveščena, da lahko odpoved pravici do obveščanja konzularnega predstavništva ali veleposlaništva in stika z njim nanjo osebno vpliva.

Po zakonu ima oseba tudi naslednje pravice:

- pravico, da takoj po odvzemu prostosti brez nepotrebne odlašanja v navzočnosti policista sama po telefonu obvesti sorodnika, delodajalca ali drugo osebo po svoji izbiri – če je oseba mladoletna, pa starša ali skrbnika – o odvzemu prostosti in o tem, na kateri policijski postaji oziroma v katerem centru za pridržanje je ali bo pridržana;
- če oseba zaradi duševne pomanjkljivosti ali fizične invalidnosti ne more uresničevati svoje pravice do stika z zgoraj navedenimi osebami, lahko osumljenec to pravico uresničuje ob pomoči in/ali v navzočnosti uradne osebe državne zdravstvene in/ali socialne službe, ki se osumljencu zagotovi takoj, ko je to mogoče po odvzemu prostosti;
- tujci imajo tudi pravico, da takoj, ko je to mogoče po odvzemu prostosti, brez nepotrebne odlašanja v navzočnosti policista sami po telefonu obvestijo konzularno ali diplomatsko predstavništvo države svojega državljanstva na Cipru o odvzemu prostosti ali pridržanju in o tem, na kateri policijski postaji oziroma v katerem centru za pridržanje so ali bodo pridržani. Če v Republiki Ciper ni zadevnega konzularnega ali diplomatskega predstavništva, se lahko oseba obrne na komisarja za upravljanje in varstvo človekovih pravic (varuha človekovih pravic) Republike Ciper. Če je oseba državljan dveh (2) ali več držav, lahko izbere konzularno oziroma diplomatsko predstavništvo, ki ga želi obvestiti o odvzemu prostosti in s katerim želi vzpostaviti stik. Poleg tega ima pravico do stika, obiska, pogovora in korespondence s takimi organi, če to želi, ter pravico, da jih imenuje za svoje zastopnike, če navedeni organi temu ne nasprotujejo;
- če je zaradi duševne pomanjkljivosti osebe očitno, da ni sposobna razumeti zgoraj navedenih pravic glede stikov, biti obveščena o njih ali v celoti razumeti, da lahko uresničuje navedene pravice, policist o tem obvesti konzularno ali diplomatsko predstavništvo oziroma varuha človekovih pravic Republike Ciper;
- prav tako je oseba obveščena, da lahko odpoved pravici do obveščanja tretjih oseb, sorodnikov, delodajalca ali zadevnega konzularnega organa oziroma odpoved pravici do stika z njimi nanjo osebno vpliva;
- če posameznik zaradi duševne pomanjkljivosti očitno ni sposoben razumeti, da ima pravice glede stikov, ali biti obveščen o tem, oziroma če ni sposoben v celoti razumeti, da lahko uresničuje te pravice, policija takoj po odvzemu prostosti pokliče sorodnika zadevne osebe ter ga obvesti o odvzemu prostosti in o tem, na kateri policijski postaji ali v katerem centru za pridržanje je ali bo oseba pridržana.

Začasna izjema od pravice do stika s sorodniki / osebo po lastni izbiri / delodajalcem

- Pravica do stika s sorodniki ali osebo po lastni izbiri ali delodajalcem in pravica do obveščanja oseb, ki izvršujejo starševsko odgovornost (kadar je vpletena oseba, mlajša od 18 let), se ne zagotovi takoj po odvzemu prostosti, če to upravičujejo posebne okoliščine zadeve in če obstaja eden od naslednjih nujnih razlogov:

(a) kadar je nujno preprečiti resne škodljive posledice za življenje, svobodo ali telesno celovitost osebe ali

(b) kadar je treba nujno preprečiti okoliščine, v katerih bi lahko nastalo znatno tveganje za kazenski postopek, če

so izpolnjeni naslednji pogoji:

- (i) izjema je sorazmerna in ne presega tega, kar je nujno;
- (ii) izjema je strogo časovno omejena;
- (iii) izjema ne temelji izključno na vrsti ali teži domnevnega kaznivega dejanja in
- (iv) izjema ne krši na splošno poštene narave postopka.

- Osebi se takoj po odvzemu prostosti ne omogoči uresničevanje pravice do stika s tretjo osebo (sorodniki ali delodajalcem ali drugo osebo po lastni izbiri), kadar to upravičuje nujna potreba ali enakovredna operativna zahteva.
- Če osebi, mlajši od 18 let, ni dovoljeno uresničevati pravic do:
 - (i) obveščanja sorodnikov ali osebe po lastni izbiri ali delodajalca in do stika z njimi;
 - (ii) obveščanja oseb, ki izvršujejo starševsko odgovornost, o odvzemu prostosti osebi, mlajši od 18 let, lahko ob prvem naroku pred sodiščem ali na datum prve obravnave zadeve od sodišča zahteva, naj prouči razloge, zakaj ji navedenih pravic ni bilo dovoljeno uresničevati.
- Če se zgoraj navedene začasne izjeme uporabljajo za osebo, mlajšo od 18 let, policija o odvzemu prostosti take osebe brez nepotrebnega odlašanja obvesti socialno službo, komisarja za varstvo pravic otrok in vse druge organe, ki so pristojni za varstvo in dobrobit otrok.

iv. Katere pravice imam v zvezi z brezplačno pravno pomočjo?

Če oseba nima dovolj sredstev za uresničevanje

pravice do dostopa do zagovornika v predhodnem postopku, lahko to sporoči policistu, odgovornemu za zaslišanje, potem ko podpiše ustrezní obrazec. Taki osebi se predloži seznam z imeni in telefonskimi številkami odvetnikov, ki ponujajo svoje storitve. Osumljenec potrdi, da mu je bil tak seznam res predložen. Policist ustrezno obvesti zagovornika, ki si ga oseba izbere.

Če oseba želi brezplačno pomoč zagovornika, lahko na prvem naroku pred sodiščem vloži ustrezno zahtevo, ki jo sodišče nato obravnava.

v. Kaj je pomembno vedeti glede:

1. domneve nedolžnosti

Vsaka oseba, ki je osumljena ali obtožena storitve kaznivega dejanja, se šteje za nedolžno, dokler ni po zakonu spoznana za krivo.

Pravno načelo domneve nedolžnosti se uporablja za fizične osebe v kazenskih postopkih, in sicer od trenutka, ko je zadevna oseba osumljena ali obtožena storitve kaznivega dejanja, do konca postopka, tj. do izdaje pravnomočne sodne odločbe.

2. pravice do molka in pravice posameznika, da ne izpove zoper sebe

Osebi med zaslišanjem na policiji ali pri drugem pristojnem organu ni treba odgovarjati na vprašanja o domnevnem kaznivem dejanju. Tudi ko je pozvana, naj poda izjavo ali odgovori na vprašanja, ji ni treba

predložiti dokazov ali dokumentov ali zagotoviti informacij, ki bi jo lahko obremenile.

3. dokaznega bremena

Policija je odgovorna za zbiranje dokazov, na podlagi katerih se onkraj razumnega dvoma dokažejo kazniva dejanja, ki so predmet preiskave. Obdolženec ima pravico navesti svojo različico dejstev in dati izjavo ali odgovoriti na obtožbe pred preiskovalnimi organi v podporo svoji različici dogodkov ali svoji nedolžnosti.

vi. Kateri posebni zaščitni ukrepi veljajo glede otrok?

1. Kazenska odgovornost

Oseba, mlajša od 14 let, ni kazensko odgovorna za nobeno dejanje ali opustitev (poglavje 154, člen 14) in se ji tako

ne odvzame prostost. Če je potrebna njena navzočnost na policijski postaji, se jo pozove, naj se tam zgledi v spremstvu staršev/skrbnikov.

2. Odvzem prostosti

- Odvzemu prostosti mladoletniku se je treba izogniti, kadar je to mogoče. Izveden mora biti v skladu z zakonodajo in le kot skrajni ukrep, trajati pa mora čim krajši čas.
- Pri odvzemu prostosti mladoletniku se sledi postopku za odvzem prostosti (zagotavljanje informacij, upoštevanje pravosodnih pravil, seznanitev s pravicami itd.). Ob odvzemu prostosti
- je treba upoštevati starost, zrelost in ranljivost otroka.
- Poleg tega bi bilo treba pri vsaki odločitvi o odvzemu prostosti otroku upoštevati koristi otroka.
- Otroci, ki jim je odvzeta prostost, morajo biti o nadaljnjih postopkih obveščeni na razumljiv način ob upoštevanju njihove starosti in zrelosti.
- Lisice se ne uporabijo, razen če je to nujno potrebno in če se upoštevajo pogoji iz policijskega predpisa 5/39.
- Uporaba gumijevke je dovoljena le v skrajnem primeru in le ob upoštevanju pogojev iz policijskega predpisa 5/39.
- Telesno preiskavo lahko opravi le policist istega spola.

3. Pravno zastopanje in druge pravice

- Obveščanje mladoletnika o pravici do stika z zagovornikom po lastni izbiri po telefonu in brez navzočnosti druge osebe
- Obveščanje mladoletnika o pravici do brezplačne pravne pomoči, če nima dovolj sredstev
- Obveščanje mladoletnika o pravici, da v navzočnosti policista po telefonu sam pokliče svoje starše/skrbnike in jih obvesti o odvzemu prostosti ter na kateri policijski postaji ali v katerem centru za pridržanje je ali bo pridržan
- Starši/skrbniki so obveščeni takoj. Obveščanje staršev/skrbnikov se lahko odloži za največ 12 ur po odvzemu prostosti, če obstaja utemeljen sum, da bi lahko uresničevanje pravice do stika takoj po odvzemu prostosti:
 - (a) vodilo v uničenje ali prikrivanje dokazov v zvezi z razjasnitvijo kaznivega dejanja; ali
 - (b) preprečilo odvzem prostosti ali zaslišanje druge osebe v zvezi s kaznivim dejanjem ali povzročilo njen pobeg; ali
 - (c) vodilo v storitev drugega kaznivega dejanja ali v smrt oziroma telesno poškodbo katere koli osebe; ali
 - (d) vodilo v škodovanje interesom, povezanim z varnostjo Republike Ciper ali njenega ustavnega oziroma javnega reda, poseglo v izvajanje sodne oblasti.
- O odvzemu prostosti in (predvidenem) centru za pridržanje lahko starše/skrbnike mladoletnika (dodatno) obvesti tudi policija. To se ustrezno evidentira v spisu preiskave.
- Če je to potrebno in v korist mladoletnika, so lahko o odvzemu prostosti obveščene tudi socialne službe države.

4. Zaslišanje

- Preiskovalec lahko začne zaslišanje šele, ko so zagotovljene take informacije in/ali ko je opravljeno obveščanje ter šele ko mladoletnik izkoristi vse pravice do stika, kot se je zahtevalo.
- Osebe, mlajše od 18 let, so zaslišane v navzočnosti svojega zagovornika.
- Če oseba, ki je zaslišana, ne razume ali ne govori jezika, je upravičena do pomoči tolmača.
- Zaslišanje mora vedno potekati v skladu z določbami zakona, pravosodnimi pravili in zadevnimi policijskimi predpisi (PR 3/3, PR 3/4, PR 5/18).
- Mladoletniki, ki jim ni odvzeta prostost, se zaslišijo in dajo izjavo v navzočnosti staršev ali skrbnikov.
- Policija bi morala zagotoviti, da se zaslišanje opravi takoj, ko je to mogoče, vsekakor pa v 24 urah, tako da sodišča načeloma ni treba zaprositi za izdajo odredbe o priporu (dopis komisarja za varstvo pravic otrok z dne 11. junija 2014).

5. Odvzem prostosti / zaslišanje / kazenski pregon mladoletnih dijakov

- Odvzemu prostosti mladoletnim dijakom in njihovem zaslišanju v prostorih šole se je treba izogibati. Če pa je to kljub vsemu potrebno, morajo policisti šolo obiskati v civilnih oblačilih in neoznačenem vozilu.
 - Odvzem prostosti in zaslišanje morata potekati v navzočnosti ravnatelja oziroma ravnateljice šole, ki je o tem ustrezno vnaprej obveščen/-a (PR 5/18, odstavek 6(3)).
- Kadar se izvaja kazenski pregon zoper mladoletnega dijaka, mora namestnik pomočnika komisarja (*Astinomikos Diefthintis*) o tem obvestiti ministrstvo za izobraževanje in kulturo le, kadar je to nujno

potrebno in če meni, da bi tako obveščanje koristilo kazenski ali prevzgojni politiki Republike Ciper, pri čemer mora seveda upoštevati:

- naravo kaznivega dejanja, če tako ravnanje prispeva k varovanju drugih dijakov / narodne straže (*ethnofrouri*),
 - težave, s katerimi se v zadevnem času spoprijema ciprska družba, in
 - posebne okoliščine posamezne zadeve.
- Prepovedano je razkriti ime in/ali naslov šole in/ali fotografijo ali kakršno koli informacijo, na podlagi katere bi bilo mogoče identificirati mladoletnika, ki se mora zglasiti pred sodiščem za mladoletnike (*Dikastirio Anilikon*), razen če sodišče to dovoli.

6. Pogoji pridržanja

Poleg pravic, ki jih imajo vsi zaporniki (zakon 163(I)/2005), imajo pridržane osebe, mlajše od 18 let, naslednje dodatne pravice, ki se nanašajo na pridržanje:

- mladoletniki si celic ne delijo z drugimi pridržanimi osebami. Prav tako je treba zagotoviti, da se mladoletniki v skupnih prostorih ne srečujejo z odraslimi zaporniki;
- mladoletniki, ki jim je odvzeta prostost, morajo biti pridržani v centrih za pridržanje, namenjenih mladoletnikom, kjer so na voljo dejavnosti, prilagojene njihovim potrebam, in kjer je osebje ustrezno usposobljeno. Taki centri morajo biti dovolj veliki, dovolj svetli in zračni, imeti morajo ustrezno pohištvo, biti lepo opremljeni in zagotavljati ustrezne vizualne spodbude. Nazadnje, mladoletniki imajo lahko pri sebi v celici razumno število osebnih predmetov (standardi CPT), razen če bi taki predmeti lahko ogrožali varnost. Poleg tega se v sodelovanju z drugimi službami zagotovi, da otroci zdravo preživljajo čas (dopis komisarja za varstvo pravic otrok z dne 7. novembra 2014);
- mladoletnikovi starši ali skrbniki imajo pravico biti navzoči med razgovori z mladoletnikovim zagovornikom;
- starši ali skrbniki mladoletnika morajo biti navzoči pri vsakem zdravniškem pregledu, zdravljenju in kontrolnih pregledih mladoletnika;
- oseba, ki vodi center za pridržanje, mora vse pridržane osebe in vsakega njihovega sorodnika ali drugo osebo, ki jo pridržani izbere, če je pridržani mlajši od 18 let, pa tudi njegove starše ali skrbnike, v jeziku, ki ga ti razumejo, obvestiti, da imajo vsak dan pravico do srečanja do ene ure skupno, in sicer v ločenem prostoru centra za pridržanje in v navzočnosti policista.

vii. Kateri posebni zaščitni ukrepi veljajo glede ranljivih osumljencev?

Otroci se štejejo za ranljive osebe, zato se zanje uporabljajo posebni zaščitni ukrepi iz predhodnega odstavka (vi).

V skladu z zakonom o pravicah oseb, ki jim je odvzeta prostost, in pridržanih oseb (zakon 163(I)/2005) izraz «ranljiva oseba» pomeni osumljenca ali obdolženca, ki ni sposoben razumeti ali učinkovito sodelovati v kazenskem postopku zaradi svoje starosti, duševnega ali fizičnega stanja ali invalidnosti.

Če se prostost odvzame osebi z duševno pomanjkljivostjo ali fizično invalidnostjo, je navedena oseba o svojih pravicah, kot izhajajo iz zakona 163(I)/2005, obveščena v preprostem in razumljivem jeziku, pri čemer se upoštevajo posebne potrebe take osebe.

V takem primeru se zagotovi sodelovanje osebe, ki lahko sporoči zadevne informacije osebi, ki ji je odvzeta prostost, ali drugim vpletenim osebam, tako da lahko te navedene informacije razumejo kljub svoji pomanjkljivosti ali invalidnosti.

Dalje, v primeru odvzema prostosti osebi, ki zaradi kakršne koli duševne ali telesne invalidnosti očitno ni sposobna uresničevati pravice do stika, kot je določena v zakonodaji (zakon 163(I)/2005), lahko taka oseba navedene pravice uresničuje ob pomoči in/ali v navzočnosti uradnika državne zdravniške ali socialne službe, tako pomoč pa je treba zadevni osebi zagotoviti takoj po odvzemu prostosti, vsekakor pa takoj, ko je to mogoče.

D. Kateri zakonski roki veljajo med preiskavo?

Oseba, ki ji je odvzeta prostost, ker je osumljena storitve kaznivega dejanja, se v 24 urah po odvzemu prostosti privede pred sodnika, če zaslišanje o kaznivem dejanju, zaradi katerega ji je bila odvzeta prostost, še ni zaključeno. Namen privedbe pred sodnika je, da lahko policija zahteva pridržanje osebe za določen čas, ki ne sme presegati osem zaporednih dni in skupno treh mesecev.

Če po izteku veljavnosti odredbe o pridržanju zaslišanje in preiskava še nista zaključena, lahko policija od sodišča zahteva podaljšanje odredbe za novih osem dni, to pa lahko ob podaljšanju odredbe ponovi vsakih osem dni, pri čemer je skupna doba pridržanja največ tri mesece.

Osumljenca je običajno treba pridržati, kadar obstaja tveganje, da bo vplival na priče ali uničil dokaze, če bo izpuščen. Policija mora sodišču dokazati, da so izpolnjeni pogoji za izdajo odredbe o pridržanju.

E. Kaj je predhodni postopek, katere alternative priporu so na voljo in ali obstaja možnost premestitve v matično državo (evropski nalog za nadzor)?

Sodišče, ki je pristojno v kazenski zadevi, lahko odredi pridržanje obdolženega med sojenjem. V skladu s členom 48 zakona o kazenskem postopku (poglavje 155) lahko okrožno sodišče, ki vodi skrajšani postopek, odredi pridržanje za največ osem dni ob vsakokratni preložitvi zadeve. Nasprotno pa take omejitve ni pri vrhovnem sodišču ali kazenskem porotnem sodišču, ki odredi pridržanje obdolženega med sojenjem v kazenskem postopku.

Člen 157(1) zakona (poglavje 155) določa, da lahko sodišče, ki je pristojno v kazenski zadevi, odredi izpustitev pridržanega proti varščini. Če se sodišče odloči obdolženega izpustiti, lahko ob tem določi posebne pogoje in odredi, da mora obdolženi podpisati dokument o varščini. Ta pristojnost sodišča temelji na določbah člena 48 in člena 157(1) zakona o kazenskem postopku.

Pogoji za posredovanje sodne odločbe o nadzornih ukrepih

Pristojni organ Republike Ciper lahko odločbo, ki jo je izdal o nadzornih ukrepih, posreduje pristojnemu identifikacijskemu organu države članice, v kateri ima zadevna oseba zakonito in običajno prebivališče, kadar se taka oseba, potem ko je poučena o zadevnih ukrepih, strinja z vrnitvijo v navedeno državo članico.

Pristojni odreditveni organ Republike Ciper lahko na zahtevo navedene osebe odločbo o nadzornih ukrepih posreduje pristojnemu

organu države članice, ki ni država članica, v kateri ima zadevna oseba

zakonito in običajno prebivališče, če se pristojni organ države članice, v kateri zadevna oseba nima zakonitega in običajnega prebivališča,

strinja s takim posredovanjem.

Pristojni identifikacijski organ Republike Ciper se strinja s posredovanjem odločbe o nadzornih ukrepih v zvezi z osebo, ki nima zakonitega in običajnega prebivališča v Republiki Ciper, le, če

je bila taka oseba na njenem ozemlju vsaj tri (3) mesece.

Pristojni odreditveni organ v Republiki Ciper je kazensko porotno sodišče ali okrožno sodišče, ki je pristojno v kazenskih zadevah in je pristojno za kaznivo dejanje ali je izdalo odločbo o nadzornih ukrepih.

Pristojni identifikacijski organ v Republiki Ciper v zvezi z odločbami o nadzornih ukrepih, ki jih izdajo druge države članice, je:

(a) okrožno sodišče (*Eparchiako Dikastirio*), ki je krajevno pristojno glede na prebivališče osebe, ki ji je druga država članica izdala odločbo o nadzornih ukrepih;

(b) okrožno sodišče v Nikoziji (*Eparchiako Dikastirio Lefkosias*), če prebivališče zadevne osebe ni znano ali če zadevna oseba ne prebiva v Republiki Ciper.

■ Zadnja posodobitev: 02/03/2022

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezni nacionalni organi, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska komisija ne prevzema nobene odgovornosti za informacije ali podatke, ki jih vsebuje oziroma na katere se sklicuje ta dokument. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.

